

ЭНДСИЭЛЛИ

Нам уллуһун хаһыата 1935 сыл алтынньы 6 күнүгэр тудуулааччыта

2001 с.
Муус устар
19
күнэ
чэппиэр
№ 46 (8889)

(Улуус баһылыгы муньабыттан бэлиэтээһиннэр)

Идь УО биллэрбитинэн ааспыт нэдиэлэҕэ докумуона суох 44 быгыттыка водка, 35 — пиво былдьааммыт. ДНД-га тэрилтэлэр тахсыылара мөлтөх. Икки баһаар буолбут, муус устар 18 күнүттэн ыам ыйын 18 күнүгэр диэри баһаары утары охсуһууга месячкы биллэрилиннэ.

Нам селотун баһылыга Д.П. Корякин иһитиннэрбитинэн кыаммат ыалларга социальнай харалта управлениетын салаатынан гуманитарнай көмө кэлбитэ үллэрилиннэ. Санитарнай ыраастааһынга рейдэлэр буолаллар. «Уруг Ас» ГУП ыаллары кэрийэн үүт туттарытыгар дуогабар түһэрсэр. Куурусса ылын баҕалаахтар сайаапка түһэриэхтээхтэр. Кыһыны атаарыы бырааһынньыга детсадтар актыбынайдык кыттыбыттар, чааһынай атыһыһыттар спонсордаан көмөлөспүттэр.

«2000 үтүө дьыала» 3000 кэригэ кубометр мас кэрдиллэн киллэриллибит. Бөтүнгө, Модукка, Хатырыкка маһы күргүөмнээхтик тийдирлэр. Нам селотугар 140 миэстэлэх детсады, 1 Хомустаах оскуола-садын ситэрон тутуу, Идь УО дьэтин уонна Нам селотугар спортсааланы тутуу былааһына кириэхтээх. Спортсааланы тутууга ыччат министрствотыттан кэлиэхтээх 2 мөл. солк. билигин да быһаарылла илик. «Быйан» АО Көбөкөнгө уонна Түбэҕэ 150 т гравийы тийиэхтээх.

Экономика управлениета иһитиннэрбитинэн, 1-кы квартал түмүгүнэн промышленноска, тыа хаһаайыстыбатыгар көрдөрүүбүт сэмэй, ол курдук, алмаһы кырылыгыр завод 260 тыһ. доллардаах былаанын онугар 236 тыһ. доллардаагы онорон таһаарбыт, типография 751 тыһ. солк. үлэни онорбут, барыта 27293 тыһ. солк. атыһ-эргин онгоһуллубут.

Тутуу тэрилталары үс ый устата 5744,5 тыһ. солк. үлэни онорбуттар; улуус үрдүнэн 16738 сүөһү баар, былаан быһыһынан 15 тыһ. буолуохтаах эбит, 1-кы кварталга 756 т үүт ыаммыт, үүтү ыаһына былаан 63 бырыһыан туолбут. 6106 сылгы баар (былаан-6400), сибиинньэ ахсаана 3008 тийбит (былаан-6280), куурусса ахсаана 22824 буолбут (былаан-23500). 151 тыһ. сыммыт ылыллыбыт, 122 тыһ. сыммыт атыһылааммыт. 27 тонна эт туттарыллыбыт, былаан быһыһынан 15 т этэ. Биир да кв м дьэ үлэҕэ кирибэтэх. Улуус үрдүнэн 5 мөл. 554 тыһ. солк. нолуок кирибит.

Үп управлениета иһитиннэрбитинэн, эбии дохуоттарга мероприятиялар былааннара онгоһуллубут. Дохуот былаана 100 бырыһыан туолбут. 1-кы квартал түмүгүнэн мал-сал уонна сир нолуоктара туолбатахтар. Банкротка барыахтаах тэрилтэлэри кытта үлэ барар.

Баһылык солбууааччыга Н.Х. Горохов 1 Хомустаахха баһаарынай чааһы хаалларарга күүскэ үлэлэниэххэ дьэ. Дьокуускайга Нам уллуһун студентнарын кытта көрсүһүүгэ улуус баһылыга 6 студентна номинацияларынан харчынан бириэмийэ туттарбыт. Көрсүһүүгэ студенттар үс ымыттан биридэрэ-100-төн таһа студент кыттыһыны ылбыт.

Ааспыт өрөбүлгэ биир дойдулаахпыт, РС билиилээх балетмейстера Геннадий Баишев 55 сааһын бэлиэтээһингэ Намтан 100-кэ киһилээх делегация кирибит. Улуус предпринимателлэрэ «Лучшие товары России» дьин быыстапка иһинэн ытыллылар «Лучшие товары Якутии» дьин быыстапкага кыттыахтаахтар. Муус устар 11-12 күннэригэр ИПКРО тэрээһининэн 4 улуус кыттылаах семинар буолбут, манна 20 дакылаат ааһылыбыт.

Санэпидстанция кылаабынай враһа В.С. Хохолова иһитиннэрбитинэн, бенидиэниһкэ селекционной муньах буолбут, онно 3 боппурус көрүллүбүт. 1-кы квартал түмүгүнэн республика үрдүнэн саһарар уонна ис ыарыһа элбээбит. Халаан уутуна сибээстээн улууска ууну ырааһырдар аппараты ылаахха наада дьин Вера Семеновна эттэ.

Оптуоруньукка «Сосновка» 8 улуус кыттылаах муньах буолбут, муньаахха сэллиги утары охсуһуу туһунан көпсөтүспүттэр. Республикаҕа сэллигинэн ыалдьааччылар 50 бырыһыаннара бу 8 улууска олоһор. Нам уллуһа сэллиги ыарыһахтары ахсаана элбэһинэн республикага 3 миэстэҕэ турар. Ылары элбэһинин сүрүн төрүөтэ — социальнай балаһыаньа мөлтөө, нэһилиэниһэни рентген аппаратынан көрүү ытыллыбата. Улуустаагы лаборатория аккредитация барбатаһына анализ онорор кыага суох буолар, оноуһа 150 тыһ. солк. наада.

1990 с. республика үрдүнэн 132 государственнай аптека баар эбит буоллаһына, 2000 с. 101 хаалбыт, онтон 19-һа ночнооттоох турукка олоһор.

Улуус спортсменнара быйыл Дьокуускайга буолар «Олонхо ооньууларыгар» бэлэмнэллэр, онон сибээстээн араас спортивной күрэхтэһиилэр ытыллаллар. Профсоюзтар тэрээһиннэринэн үөрэҕири, доруобуйа харыстабылын, Идь УО, ОГПС-18, «Ленагаз» АО үлэһиттэрэ спортивной күрэхтэһиилэргэ кыттыбыттар. Муус устар 28 күнүгэр сүүрүү күнэ ытыллылар.

Улуус баһылыгы 1 солбууааччы В.А. Попов 9 нэһилиэккэ сылдыбыт. Олохтоохтор объектары өрөмүөннээһин, оскуолаларга кадр тийибитин, улуспо детсадтарга сүрүн бородукталарын перечислениенан аһарбатын ода. эппиттэр. Халаан уутунан сибээстээн ыраах нэһилиэктэри газ-баллонунан ода. наадалах таһаарынан хааччыйыы боппуруоһа быһаарыллыан наада дьэ.

Улуус баһылыга А.Н. Дьяконов иһитиннэрбитинэн, бу нэдиэлэҕэ МЧС тахсыахтаах, «Далбар хотун» сурунаал коллектива кэлэн улуус олоһун кытта билсимиэхтээх, Уус-Алдан уонна Мэнэ-Ханалас улустарын кытта экономическэй куоталаһы дуогабарыгар илии баттаһыы бу бэтинсээҕэ буолуохтаах. Сэрэдэҕэ Приленскэй уокурук муньага былааннаар. **Бэлиэтэни В.РЫКУНОВА**

2001 с. үтүө дьыалатыгар улууска 3000 куб. м. бэрэбинэни бэлэмниир сорууда муус устар ортогугар 3320 куб. м. туолла. Онон саһа үйэ бастакы сылын үтүө дьыалаҕа былаанын толорууга бастакы харды онгоһулунна.

Ити кэмгэ 1880 куб. м. тутуу маһа тизлиннэ, 180 куб. м. мас эрбэннэ, 1440 куб. м. бэрэбинэ кэрдилен дэлээнэҕэ сытар.

Муус устар 17 күнүгэр улуус дьаһалтатын баһылыгы көмөлөһөөччүтүгэр И.А. Васильева нэһилиэктэр баһылыктара, үтүө дьыала үлэтин тэрийээччилэр тутуу маһын бэлэмнээһин үлэтин информациялаатылар. Онно приленскэй уокурук бэрэстэбиитэлин көмөлөһөөччүтэ Ф.Е. Колесов, «Дьулуур» дьин фондатын директора, үтүө дьыала улуустаагы хамсааһын сүрүннүүр рабочай комиссиятын чилиэнэ В.Е. Попапов, капитальной тутуу отделын начальнига Д.Г. Корякин кыттыһылар.

«Сахам сирэ XXI-с үйэ» общественной-патриотической хамсааһынга нэһилиэктэр бары актыбынайдык кыттыһылар. Ордук таһаарылаахтык үлэлээтилэр: Модут (баһ. Е.Н. Дьяконова, үлэни тэрийээчи С.И. Чирков), Бөтүг (баһ. П.Р. Михайлов, тэрийээчи Р.А. Марков), Партизан (баһ. Ф.Д. Гуляев, тэрийээчи В.Г. Алексеев), Түбэ (баһ. Р.Е. Лукина, тэрийээчи А.С. Никонов).

Бытаарыһы таһаарыт нэһи-

Сахам сирэ XXI-с үйэҕэ ЫТЫҤЫ ТОҤУЙАН ЭРЭ ОЛОРУМУОХХА

лиэктэр ортолоругар II Хомустаах (баһ. П.Е. Тарский), Хатырык (баһ. Е.Н. Собокин) ааттанылар.

Модут нэһилиэктэр туһааннаах кэмгэ 400 куб. м. тутуу маһа пилорама таһыгар киллэрилиннэ, 150 куб. м. дэлээнэҕэ сытар. 160 куб. м. бэрэбинэ эрбэннэ.

II Хомустаах нэһилиэктэр 200 куб. м. онугар 100 куб. м. мас бэлэмнэннэ. Онтон баара-суоһа 20 куб. м. бэрэбинэ тизлиннэ. Ити үлэни толорууга 2 тонна трактор уматыга ороскуоттанна. Бу күнүгэр уматык суох буолан 6 техника үлэлээбэт.

Иһитиннэриини онорбут баһылыктар уонна үлэни тэрийээччилэр техниканы салгы үлэлэтэргэ уматык тийибитин тоһоһолоон бэлиэтээтилэр. Нэһилиэктэргэ цемент, гравий наадаһын, тутуу матырыяала тийибитин эттилар.

«Сахам сирэ XXI-с үйэ» общественной-патриотической хамсааһын үлэтигэр сорох нэһилиэктэр баһылыктара уруккулуу «ытыһы тоһуйуу» политикатын салгы ытар санаалаахтар. Кинилэр нэһилиэктэргэ ытыһылар үлэлэр олохтоохтор тустарыгар онгоһуллалларын умаллара сыһа. Баһылыктар нэһилиэниһэни, бааһынай хаһаайыстыбаларын, предпринимателлэри кытта сөптөөх үлэни ыттан, спон-

сордари күүскэ туһаналлара эрэйиллэр.

Сүбэ муньах кыттылаахтара үтүө дьыала үлэтин салгы ыттарга санааларын атастастылар, туһааннаах быһаарылылары ылыһылар.

Партизан нэһилиэктэр (баһ. Ф.Д. Гуляев) баһылык солбууааччыга В.Г. Алексеев салалтатынан ааспыт күнүгэр тутуу маһын бэлэмнэгэр күргүөмнээх үлэлэр, суботунньуктар тэрийинилэр. Кулун тутар ортогугар 300 куб. м. бэрэбинэ кэрдилиннэ, 200 куб. м. мас тизлиннэ. Ити үлэни толорууга биир лесовоз, үс трактор кыттыһылар. Мас киллэриитигэр А.И. Кривошапкин, И.В. Яковлев, «Урал» лесовозка суоппар С.Д. Христофоров, погрүччикка В.К. Андросов үлэлээтилэр.

Пилораманы «Күөнэх» ПК үлэлэтэр (пилорамщик В.П. Баишев).

Кэлэр сайын оскуола үөрэнээччилэрин үлэ-сынныалан лааһырдарыгар анаан Быйалгы сайыһыкка 25 миэстэлээх дьин уларытан онгоһуллуохтаах. «Дьурул» хомус ансамблын 8 мунуқтаах балаһана тутуллуохтаах. Үлэ-сынныалан лааһырын ситэригэ С.С. Гуляев биригээдэтэ кыттыһа.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

ТЫҤҤЫ ДАҤЫАЛ ЧАҤЫННАМА

Ааспыт субуотаҕа, муус устар 14 күнүгэр, М. Аммосов болуоссатыгар үгэска кубулуйбут кыһыны атаарыы, Саха сиригэр сатыылаабыт күүтүүлээх сааһы көрсүһүү көрдөөх-нардаах, араас ооньуулардаах бырааһынньыга ытыллынан. Ардааттан күүстээх тыаллаах, тымныы, былыта суох күн, М. Аммосов болуоссатыгар элбэх киһи кэлбит. Табыгастаах сирдэргэ аты-тутуу, сылаас чэйдээх, астаах-үөллээх хорчуопкалар, «Нам уллуһун таһаардара» предпринимателлэр уонна норуот маастардарын онгоһуктарын дьаарбанката, «Эрэлчээн» оҕо хомуһун ансамблын юбилей дьон-сэргэ болормотун тартылар.

Итилэри таһынан оҕолорго үгэс буолбут «Мисс Маркиза» куоскалар, «Миньыгэсчэй» (леденцы кэмпиз) конкурстара, араас ооньуулар, көрдөр тэрийинилэр.

Улахан дьонго сылабаары түргэник өрүүгэ, сыммыты охсу-

һунарыыга күрэхтэр, «Дьэрэкээн былааттар», «Ырыа-частушка», «Эй, каравай», бириистээх остуолба конкурстара, араас ооньуулар, күрэхтэһиилэр, спринг-лотереялар ытыллыһылар.

Оҕолор «Мисс Маркиза» конкурстарыгар I Хомустаахтан 4-с кылаас үөрэнээччигэ Попова Туяра Тома дьин куоската бастаан бириһиннэ бэлэтэннэ.

«Дьэрэкээн былааттаахтарга» Нам с. Христина Акимова, сылабаары өрүүгэ I №-дээх «Солнышко» оҕо саадын бэрэстэбииттэлэрэ Елизавета Матвеева, В.А. Прогопов, «Каравайга» А.М. Колесова, «Миньыгэсчэйгэ» Клавдия Винокурова, «Пасха сыммытыгар» 3 №-дээх оҕо саадын коллектива конкурстар кыайылаахтарынан ааттанылар уонна бириистэр хаһаайһынарнаан буолдулар.

Бириистээх остуолбага улусПО үлэһитэ Дима Соловьев таһан электрическэй бритванан наһараа-

даланна.

Атыһа-тутууга Намнаагы улусПО, хорчуопкага оҕо садтарын, оскуолалар коллективтара актыбынайдык кыттыһылар.

Предпринимателлэр уонна норуот маастардара Варвара Баишева (I Хом.) туос иһити, Яна Орлова (I Хом.) саһа таһаһын, Валерий Костромин (Нам с.) талах онгоһуу аһалыттар. Барыта 6 киһи кыттыбыттан В.С. Костромин (Нам с.), И.П. Иванова (Аппааны), В.В. Прогопова (Модут), С.С. Хомподоев (Нам с.) анал бириистэри туттулар. «Намгазстрой» ПМК-тын үлэһитэ художник Николай Колесов уруһуйдарын бырааһынньык кыттылаахтара биһирээтилэр.

Кыһыны атаарыы бырааһынньыга улуус киһитэр көрдөөхтүк-нардаахтык барда. Олохтоохтор чэбдик салгыһынан тыһынан, дуоһуйа сынныанньылар.

В. ВАСИЛЬЕВ

Улууспут баһылыга Альберт Николаевич Дьяконов бу дуоһунаһыгар талыллан баран үлээбэтэ муус устар 18 күнүгэр 100 күнүн туолла. Сирэ быһытынан бу кэрдиис кэмгэ туох үлэ-хамнас барбытын, ханнык былааннар баалларын туһунан судургуту суох түгэннэргэ баһылык улуус хаһыатын редакторун ыйытыларыгар хоруйдуур.

кэрдиин үтүө өрүттэрэ көстөн кэлиэхтэрэ. Хас биридий салайааччы тустаах үлэтигэр эппиэтинэстээх уонна компетентнай буоларыгар сүрүн болгомто уурулунна. Бастакы солбуйааччы хойутаан, балаача ыарыһааччы, элбэх санаа, толкуй кэнниттэн быһаарылынна. Онон үлэбит саамай ырахан кэрдиин аастыбыт.

— *Атын үлэбэ көспүт, уурайбыт дьон хом санаата суох барыллара ситиһилинэ дуо?*

А. Дьяконов: Мин аан бастаыттан сүрүн принципим баар апараты кытта үлэлэниэххэ дии эбэ. Дьаһалта сорох үлэһиттэрэ, холобура А.П. Сивцева бэйэтин баҕа тынан атын үлэбэ куорат дьаһалтатыгар көспүтэ, К.Е. Сивцев «үлэбэр олус ыктардым, атын сиргэ көһүөм» диир баҕа өттүнэн уурайбыта. Мин кими да ыган туран үлэтиттэн үүрбэтэим, ол да буоллар истэри-

изводствоҕа кыттар баҕалаахтар. Ресуоха түргэнник ситэр салааларга республикатын үп кэлэн дьону-сэргэни балаачча хамсапта.

Миэхэ приемна кэлэр дьон тыларыттан-өстөрүттэн сылыктаахтаха саамай ырахан салаанан дьинэн хааччылыгы буолар. Билигин да көрдөһөөччү олус элбэх. Урукку өттүгэр, ордук былырын күһүн, дьини-уоту, кредиттэри эрэннэри тахсыбыт, ол туга кыалыбата биллэр. Онон төһө да көмөлөһүөхпүн баҕарбытым иннигэр кураанаҕы эрэннэртэн туттунабын.

— *Улууска үлэ-хамнас үөс салаалардаах, ол да буоллар биир ураты салааны ойуччу тутан этиэххин сөп дуо?*

А. Дьяконов: Нам улууһа сир баайынан атаҕастаммыта биллэр. Эдьигээн о.да. хотугу улуустарга алмаас, көмүс курдук сир баайдара

лика министерстволарыгар, ведомстволарыгар араас программаларга, былааннарга киирэн дьаныардаахтык туруоруу, үбү булуу эрайиллэр. Ааспыт ыйдарга сибээстэри олохтоонуну саҕалаатыбыт, биллэн турар, маньаха бириэмэ эрайиллэр.

— *Биллэрин курдук, республика салалтата улуустартан үрдүк дохуоту ситиһиши ирдиир. Биһиэхэ бу өттүнэн туох саҕалааннар баалларый?*

А. Дьяконов: Кырдык, билигин республика Президентэ хас биридий ыал сылга 100 тыһ. солк. дохуоту ситиһэрин курдук сорук туруорда. Оччогуна эрэ итинник дохуоттаах дьиз кэргэн орто сэннэ ыал ахсааныгар киирэр. Биһиги нэһиликтэринэн ааҕан-суоттаан көрдөхтүгүнэ манньк хартыына тахсар: Салбаҕа биэр ыалга 144, Бөтүнгэ — 116, Түбүбэ — 100 тыһ. солк. дохуот тиксэр, ити үчүгэй, ол эрэн сорох

тэххэ сүрдээҕин иптэри иптэри биллэ бэйлэрин этиилэрин көтөбүлүлэр, улууһу кытта сибээспитин биллэрбэри ханнык дьин кыһанааллар. СГУ-га үөрэнэр студенттары кытта көрсүһүүгэ ыччаттарбытыгар дьоннор аһаҕастык «атын сиргэ үлэли хаалың, дойдугутугар төннүмэн, үлэ суох, дьиз-уот көстүбэт, хамнас кыра» дьиз этэллэрин туһунан соһуйа иһиттим. Манньк эрдэттэн чарҕыйар санаа түмүгэр улууска олус туһалаах уонна наадалаах специалисттар кэлбэттэр, холобура, алмаас промышленноһун технолога дьин специалист чуолаан бу кэмгэ олус наада эст. Онон тугу да кэрэбиэккэ кадрдары олохсутар, бэйэбит ыччаттарбыт төннөн кэлэн улуустарыгар үлэлиир, олоһор усулуобуйаларын тэрийэри эрайиллэр, оноу-ха үлэни саҕалаатыбыт.

Дойдулаах киһи сир биир дьонун-сэргэтин кытта билсэрэ, улуунун туһугар ыалдьара биллэр — бу биир бэйэм эппинэн-хааммынан билбит суолум.

— *Төһө да үлэ-хамнас үөһүгэр сырыттаарың иллэс кам таҕыстабына туһунан дьарыктанарың сөбүлүүрүң?*

А. Дьяконов: Билигин дьанынан кинигэлэри ааҕарбын. Степан Николаевич Платонов үлэтин-хамнаһын, кизн туттар киһибит Максим Аммосов туһунан аахтаһына тугу эрэ сүбэ-ама ылар курдукпун. Дьиз-уот суоҕа туорайдаһар, ийэбин кытта олоһорбун. Солбуйааччыларым биир оннук балаһыанньалаахтар, итини сыһыа-бааһа быһаарыахпыт. Тус бэйэм дьиз кэргэним күн сарсын да тахсарга бөлөһүм. Кэргэним ИДьМ-на үлэлиир, московской бэрэбиэркэ кэнниттэн Намга тахсахтаах. Биллэн турар, өҕөлөрбун олус ахтаһың, кинилэр аҕаларын суохтаа-батталлар ханнык дьин саныһыбын.

Үөрэхтин салгыар былаан баар, ол курдук Москвага государственнай сулуоспа академиятыгар докумуоннарын туттарбытым, икки анар сыл кэтэхтэн үөрэниэхтээхпин.

Манна даҕатан эттэххэ, араас үһүэһүнэр бааллар эбит — үлэтигэр киэптэтэр, ыктарар дьин, кыайбат буолла дуу дьин уос номоҕо иһиллэр. Аһаҕастык эттэхпиз — ити олоһу суох, билигин дьаһалтаҕа дьоммун баргытын аттаран туруоран үлэлииргэ толору кыахтар баар буоллулар. Бэйэм дьон итэһилин ылан үлэли кэлбит, талыһыбыт киһи буоларбынан эппиэтинэспин ыйыктыбаһып. Салайааччы быһыытынан үлэ бары салааларын быһааччы уонна ситилин билсэн баран солбуйааччыларбар, үлэһиттэрбар сөптөөх соруктары, ирдэбиллэри туруоруохтун сөбүн өйдүүбүн. Үрдүттэн саба тарыйан дьаһайыы, салайыы дьин төрүт сатамат.

Мантан салгыы дьонно-сэргэбэ утумнаахтык тахсан, улуус хаһыатын, телевидениетын нөһүө нэһилиэһини кытта сибээһи сөргүтөн, быспакка тутарга бары кыһамныбын ууруом.

Кэспэттэ В. КАСЬЯНОВ

— *Альберт Николаевич, улуус сана салалтата олоһун булла, сааһыланьы, уларытыы үлэтэ тумуһунэ дьизэхэ сөп. Бу кэрдиис кам хайдах ааста, туох дьин сыанабылы биэриэх этэй?*

А. Дьяконов: Биһиги сана дьаһалта быһыытынан үс ыйтан ордук кэмгэ үлэлээн кэлбит, ол үтүөтө-мөкүтэ билигин биллэ илик. Ханнык баҕарар үлэ кадрдартан быһааччы тутулуктааҕа уруккуттан биллэрэ. Ити соруктан ситэтэрэн кадрдары аттаран туруорууга ситимнээх үлэни ыһта сатаатыбыт. Аһаҕастык эттэхпиз: өр кэмнэргэ улууспуттан тэйэн тэлэһийэ сылдыбыт буолан дьону-сэргэни кытта билсибэтэим ыраатан туһугар ыарахаттары көрүстүм дьиз этэ. Онон бастакы хардыһыларга кыраллаан сыһаналар-халтылар тахсыбыт буолуохтарын сөп.

Ол эрэн дьону үөрэтэммит, кинилэри кытта бииргэ үлэлээн ыкса билсэхпит дьин санааттан манна тиэтэйиттэн, быһымак быһаарылартан туттуммуспут. Дьаһалта сана састаабын аттарыыга сүрүн принципинэн үлэһит, эдэр эрчимнээх кадрдары туруорууну туһуна састаатым дии саныһыбын. Холобура, нэһилиэк дьаһалтларын баһылыктарыттан 6 киһи уларыйда, манна чуолаан эдэр дьону таһаардыбыт. Баһылык солбуйааччылар уларыйыһылар инники үлэтигэр быһааччы уонна дьонун сабыдыаллаах буолуохтаах.

Сыл бастакы кварталын түмүгүнэн түөһү тоссунар, дьону эрэннэрэр улахан хамсанылар тахса иликтэр, ити да буоллар бэйэтин сөптөөх кэмигэр сааһыланьы

гэр хом санааларын ыйыктыбатах дьон баар буолуохтарын сөп.

Билигин государственнай сулуоспа туһунан сокуон, реестр дьин бааллар, атын да үлэһити көмүскүүргэ аналлаах сокуоннар элбэхтэр, онон дьону уңа-хаңас хамсатар ырахан. Бэйэм санаабар, сокуон өттүнэн төһө сатанарынан ирдэбиллэри туһунан кадровай уларытыһылары ыһта састаатым дьиз этэ.

Дьингэр, мин тус бэйэм конфликтнайа суох киһибин, буолар-буолбат иирсээниэри таһаарары сөбүлэ-эбэппин, ол иһин быһаарыһы ыһыһаах иннинэ дьону кытта өр көспөтөн, тылларын-өстөрүн истэ-бин. Уларытыы тахсар да күнүгэр атын үлэ миэстэтин булчучу буларга кыһанабын.

— *Быһбардар сарана, ол кэнниттэн да ити үс ыйтан ордук кэмгэ дьону-сэргэни кытта алтыһан, элбэхтик кэспэтэн баран туох санааҕа кэллэң? Дьоммут кэлтэй «арал, күлү» дьиллэр дуу, биһтэр саналыы өй-санаа олохсуйан эрэр дуу?*

А. Дьяконов: Нэһилиэһинэ «2000 үтүө дьыалалар» программаҕа кыттарынан көрдөхкө отой умуллан хаалбыт диір төрүт сыһа. Бу хамсаһынтан ситэтэрэн дьон инициативатын өйөөн, тэрэһин өттүнэн ыһсаран биэрдэхпитинэ уопсай үлэбэ түмкүр кыахтаах эбиптин. Ити саас тугу маһын бөлөм-нээһинтэн, тийийиттэн кэспэр.

Аны туран дьиз кэргэн экономикатын сайыннарыы курдук кизнэ далааһыннаах үлэбэ дьон көхтөөхтүк ылсан эрэр. Нэһиликтэргэ сырыттаһа ыаллар кэтэх хаһаайыстыбаларын сайыннаран про-

үлэни сонундук тэрийиэгэ кыахтары үөскэтэр. Биһиги төһө сатанарынан, кыахпыт тийэринэн тыа хаһаайыстыбатын производствотоны өрө тутуохтаахпыт Итиннээх улууспут балаһыанньата олус то-боостоох: суолбут-ииспит үчүгэй, айылҕа гааһа дохсуннук киирэр. Кыһалҕабыт дьин — үп кырыымчыга буолар, холобура, «Нам» ФАПК ыһыһыр сыағы, оҕурут аһын күүскэ тонорор технологияна аһарга бизнес-былааннары көмүскэби-тин кэһэ үп министерствота харчыны кыайан аһарбакка күнү-дьы-лы сүтэрдит.

Тыа хаһаайыстыбатын бороду-уксуйатын переработкалаһыны тэнэ тутууну, промышленнай салаалары сөргүтүүхүтүн наада.

— *Республика атын улуустарыгар тэһинэ көрдөхкө биһиэхэ хайа туһайыһыларга хаалан иһэ-битий?*

А. Дьяконов: Сыл санатыттан Мэнэ-Хаңалас, Уус-Алдан, Хаңалас курдук биір тэн баайыһаах улуустарга сылдыһан үлэни-хамнаһы билистим. Хаңаласка промышленнай улуус буоларын быһыытынан биллэн турар тутуу олус күүскэ бар-быт. Мэнэ-Хаңаластар тутуу эйгэ-тин ыһпатахтарын сэргии көрдүм. Ону таһынан тыа хаһаайыстыба-тыгар, ордук уһук кытыгы нэһили-ктэри хабан кооперацияны, сылгы иититин, ыһах сөһүһү борудатын тутсары курдук салааларга кил-лэрини саҕалаабыттар. Уус-Ал-даннар производството сана техно-логиялары киллэригэ турумму-тар, ол курдук ыраас ууну онорон таһаарыһы тэрийэллэр. Үлэлиир хайыһаларбыт биір дэр, онон улу-ус дьаһалтатын өттүттэн респуб-

нэһиликтэрибит олус кыра дохуот-таахтар: Искра — 37, П Хомустаах — 39, Үөдэй — 40, Хатырык — 42, Нам селота — 53 тыһ. солк. биірдии ыалга дохуот быһыытынан түбөһэр. Биір үк сүн манна суоппут-учуоп-пут үлэтэ мөлтөөх атахтыһар. Нэһиликтэргэ сылдыһан көрдөхкө дьон үлэлиир, эти-үүтү а тыһыһылар, предпринимателлэр атыы-тутуу тэрийэллэр, оноруктар да атыыга бараллар — дохуоппут суопун кэри-этэ. Сорох түгэнгэ нолуоктан куота састааһын баар курдук, үк сүгэр отчуоттуурга суолта уурбаттар. Биір бэйэм улууспутугар ортотунан биірдии ыалга 90 тыһ. солк. тиксэр дии саныһыбын.

Онон ааҕан-суоттаан үлэлири таһынан онорон таһаарыт доху-оппутун ситэри отчуоттуурбт эрайиллэр. Сорох бааһынай хаһа-йыстыбалар (З.В. Винокуров, Аппа-аны, Н.Е. Бурцев, Нам селота) сылга 300 тыһ. тахса солк. дохуот-таналлара биллэр. Манна нолуок инспекцията дьон-сэргэ ортогугар өйдөтүү үлэни күүскэ ыһтарга эрай-иллэр. Хас биірдии ыалынан доху-оппутун үк сэттэхпитинэ улууска да дохуот баар буолуоҕа. Оччогуна кыаммат дьоммугугар көмө онору-охпут, оччогуна эрэ тутууну далаа-һыһаахтык ыһтаахпыт. Улууспут иһигэр элбэх үп эргийэр буоллаһына эрэ олохпут түспүөҕө.

— *Дьокуускайга, атын улуустарга, республика таһыгар баар биір дойдулаастарбытын кытта биір үлээһиннэ туох санаалар, былааннар баалларый?*

А. Дьяконов: Маньаха ааспыт кэмгэ үлэбит билсипти бэрээдэги-нэн барда. «Нам» түмсүү муньаһар сырыттаһа, биірдиилээн кэспэт-

Хас улуус айы олоһор сирин исторياتын, олоххо үтүөнү, үйэ-лээҕи онорбт, айыт дьон-сэргэ туһунан умнуллубат өйдөбүнүктэ хаалларын дьин 1999 с. Президент-мит М. Е. Николаев Ыйаах таһаарынан быдан инниттэн өссө 1961 с. саҕалаан төрөөбүт Намын улуунун үлэтин-хамнаһын пиятилеткалары-нан, нэһиликтэринэн, үлэ хайыһа-ларьынан арааран улуус историга РФ үтүөлээх экономийа, СР норутун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһи-тэ, улуус Ыгык киһитэ Т. И. Замя-тин бүгүңгэ дьылы суруйар.

Терентий Иванович сана Совет былааһа туругураарыгар улууска ыччат бастакы комсомолларын, Илин омуктар олохторо уларыйа-рыгар сүңкэн кылааты киллэрбит М. Аммосов, сэрии сылларыгар рес-публика оройуоннарыгар аас-туор буолууну аччатыһыт уонна билли-илээх айанньыт Папанин полуска научнай кэтээн көрүүлэри ыһтары-гар көмөлөспүт И. Е. Винокуров, улуус дьонун, тэриэтэлэрин туста-рынан мангай хаһаыттарга ыста-тыһалары, онтон эбии киллэртээҕи, оройуон уонна Дьокуускайдаағы госархивтартан дьиннээҕи кэспиир докумуоннары туһанан бөдөн үлэ-лэри — кинигэлэри суруйтаалаата.

360 страницаалаах «Энсиэли хо-чото» кинигэтэ бастаан 1991 с. бэ-чээттэнэн Нам үлэлээн иитиллээч-чилэрин үөрдүбүтэ. Биһиги, ааҕа-аччылар, экирэтэ сылдыһан атыһлаһыһыт. Кинигэни билли-лээх саха ученайдара профессордар

Суруллубут суоруллубат
УЛУУС ЛЕТОПИСЕҔА

С. Ковлеков, Г. Макаров, Ф. Софро-нов, М. Федоров рецензиялаабыт-тара. СР библиотекатыгар үлэлиир национальнай уонна краеведческой литератураҕа салаатын сэбиэдис-сайэ Павлова В. Н., оччотооҕу СР статистикатын управлениетын на-чальнигы солбуйааччы В. Павлов кинигэ ситиһиллээхтик тахсарыгар чопчу сибидиэһиннэлэринэн көмөлөспүттэрэ. Онон Т. И. Замя-тин бу үлэтэ Нам олохтоохторугар көстүүлээх сиргэ туура, остуолтан арахсыбат аргыһыт буолла.

Терентий Иванович сүрдээх дьулуурдаах, баай биллээх историк. Кини статистик идэлээх буолан ханнык баҕарар суруйуулаа чач-чылаах докумуоннарга олоһуорун ситиһэр. Ол курдук билигин тахсы-ахтаах Куонда Кириэс туһунан ки-нигэтэ улууспут киниз Ленскэй нэ-һилиэк төрдүн-ууһун ыһтыгар, кэ-лин ханнык-туох тэриэтэлэр хайдах үлэлээн кэлбиттэрин туһунан кэп-сиир сүрдээх көрөхсөлээх кинигэ нэһилиэкпит управлениетыгар ки-рэн бэчээттэммэккэ сыһыта хаһыс да сыла. Бу кэнэҕэскитэ кэспиллээх үлэни күңгэ көрдөрүү управление таһаара одустаһына барыбыгыгар

сүдү бэлэх буолара саарбаҕа суох. Управление үлэһиттэрэ кылааты киллэрсит тэриэтэ быһыытынан ким таһаарыһын ыйар лискэ аа-тара-суоллара суруллан үйэтиитил-лэр ээ. «Суруллубут суоруллубат» дьин норут өһүн хоһооно дьэ ман-ныкка туттуллан эрдээ. Өйдөбүн эрэ «Энсиэли хочотугар» кинигэ тиһэх лиһигэр таһаарда Т. Е. Сив-цев, редактор И. Е. Сивцев, коррек-тордар М. К. Лазарева, С. Н. Делав-хова, художник А. Т. Замятин — бу дьон өлбөт-сүппэт историга ки-риститилэр. Оҕолоро, сизнэрэ биһиги дьоммут бэчээттэбиттэрэ дьизтэ-рэ.

Улуус кылаабынай историга Терентий Иванович билигин баар ветераннар тустарынан «Олох иһин охсунуу» дьин сэрии кыттыһаах-тарын туһунан үлэтэ улуус вете-раннарын сэбиэтигэр киирэн сытар, харчы суоһунан хаһан бэчээттэнэрэ биллибэт.

Мань таһынан Терентий Ива-нович Хамаҕатта, 2 Хомустаах, Салбаҕ нэһиликтэр тустарынан, улуус эһин тэриэтэтэ 100 сыһын, суол-иис инспекциятын үлэтин ым-пыктаан-чымпыктаан сырдатта.

Өр кэмнэргэ айар музата, сүр-эһитин тахсар сылаас хоһооннорун хоһурунуньугун презентацията ыһыктыһылаах историкатын бу күннэргэ көһүтэр. Бэтэрэнэн киһи састаан да өйгө киллэрбэт элбэх айар талааннаах Тэронтэй төрөөн-үөскэ-эн олоһор эбит. Кинини Аппааны историга Н. Гаврильев: «Замятин диплома суох ученай, журналист» дьин ааттаабыта. Итиннээхэ тилэх баттаһа учуутал И. Барашков: «Бу «Энсиэли хочотугар» кинигэ канди-датскай үлэбэ тэннээх үлэ.» — дьин суруйбута. Дойдуга демократичес-кай принцип олоххо киириэтигэр аңардас биірдии темаҕа үлэлэһэн ученай буолбут киһи баһаам буол-ла. Терентий Иванович онно тэн-нээтэххэ үлэтэ олус кизнэ.

Кини фактордарга эрэ олоһуран улуус араас темаларыгар үлэ бары хайыһаларын табатык ырытан, бар-дьон көрөхсөбилин састаан ту-руорар, үүнэр көлүөнэни төрөөбүт Ийэ дойдуну таптаһыһыһа уонна интернационализм тыһыһыгар итэр, киһи киһиэхэ сыһыана убаастабыл-лаах буоларыгар угуулар, айылҕа бэ-лэхтэбит талаанын туттан сиргэ-буорга көммөккө дьонно туһалы-

ыр. Суолдьут сулуус буолар үлэлэр-дээх историги эдэр, энергиялээх, улахан үөрэхтээх, инникини өтө көрөр салайааччыларбыт Терентий Иванович Замятинга далааһыһна-ах үлэлэрин иһин ученай степенни анаталларыгар ылсыһыһылар кини үлэтин өйөөһүн эрэ буолбакка, но-руокка дьиннээх дириң үлэ иһин манньк үйэтиитиллэр дьин өйдөбүлү интэри дьин саныһыт.

Терентий Иванович кинигэлэрэ — биһиги барыбыт ыра санаабыт туолуута, республикаҕа улууһу ки-эргэтэр соҕоох бөдөн историк, эконо-мист. Атын улуустарга бу үлэбэ дьэ ылсан эрэллэр. Кини үлэтигэр тирэһэр дипломнай үлэлэр сурул-лаллар, үөрөхтөөхтэр ученай аатын ылаары кини кинигэлэрин экирэ-тиһэллэр. Үлэтин суруйар майгыта дьыала суруллар стилин литера-турнай стили кытта састаан дьуэ-рилиир. Ол иһин Нам дьонно инни-тигэр кэспээн онгостор киһилээхпит, кэһиһитигэр үйэтигэр историкта-ахпыт дьин кизн туттабыт. Кини өрөөбөккө үлэлиир түбүктээх үлэ-тэ түмүктээх. Терентий Иванович уараабат энергиятыгар эрчими, эй-эбэс хараҕар миһээри, төлөһөөх сүрээһэр күүһү, өркөнөөх өйүгэр устуубат үлэни баарабыт. Үлэ күүһэ улахан: үлэ кизини албан аат-тыһар, үлэ киһи үйэтин уһатар.

В. ШАПОШНИКОВА,
норут чэрэҕириитин
музейин төрүттээчи

СОНУНТАН СОНУН

(УЛУУС НЭИЛИЭКТЭРИГЭР)

ХАТЫРЫККА...

Кулун тутарга Чурапчы улууһун Мугудай нэһилигэин «Саҕах» реабилитационнай киин (арыгыны утарбыттар) ыгырыыларынан тэриллэбиттэрэ 10 сыллаах юбилейдарыгар Хатырык аҕалара баран кэллилэр. Дьэ, юбилейга атах тэпсэн олорон аһы-аһы дьон хайдах үлэлирин истээри, таарыччы бэйэлэрин да көрдөрөөрү бөм санаалаах тиийбиттэрэ олох атыннык юбилейдыр дьон буолан биэрдилэр. 4 чаас тура тэбинэн туран ырыа истэ-истэ бартырахан сыналаах сүүйүүлээх лотерея оонньотоллорун көрөн табыстылар. Манна чурапчылар тустууга курдук эмиэ актыыбынайдыра сүрдээх эбит. Спортивной манеж тобус-толору. Буолумуна, ким 30 солкуобайга 6 тыһыынчалаах мээккэй миэбэл сүүйүүн баҕарбатаҕай. Лотерея оонньонон бүттэ да юбилейдаах дьоннор сүтэн хааллылар. Остуол тардыллыбата, кэпсэтии, опыт атастаһы буолбата. «Дьэ, дьингээх билингилии чэбдик, чөл олох тутуһулунна быһыылаах», — диэтилэр Хатырык астымматах аҕалара.

Аҕалар түмсүүлэрин тэрийиитинэн чөл олоҕу пропагандалыы оскуола оҕолоро хайыһарынан Фрунзевэ тахса сырыттылар. Кинилэри «Хатат» сүбэтин чилиэнэ Ньургун Алексеев илдэ сырытта.

Быйыл кыһын Хатырыгы туох эрэ биллибэт күүс булан улаханньык моһуоктаата. Ыаллар хаһаамыт эттэрэ, арыылары, бурдуктара сирдээн да тимирибэтэ, халлааннаан да көптүтэ биллибэккэ сүтөн хаалар идэлэннэ. Чаччы даҕаны «хаһаамыккын эрэнимэ, ыйыстыбыккын эрэн» диэбит курдук олох диэтэҕин. Биир ыалтан кууллаах Арбын сыа быардаах сыалыһаара суола сойбут. Аны абааһы аһабыт сириттэн арахпат диэбиттэригэр дылы хоту дойдуттан кэһи тыһан сүтэн-көтөҥөн аҕалыт эмис чыыр балыктара эмиэ мэлийбит. Дьэ, кыһыылаах биллибэт күүс диэтэҕин.

Соторутааҕыта Намга аҕалар конференциялара буолан ааста. Хатырыктан 5 аҕа баран кэпсэтэн-ипсэтэн, атын нэһилиэк аҕалара хайдах үлэлииллэрин көрөн-истэн кэллилэр. Конференция бэркэ барда эрэри кэрэ аңардарбыт эр дьоннорун соҕотхотуу ытыахтарын баҕарбаттара көһүннэ, бииргэ кэлэн муньахтаһан, өссө үөрэтэн, мөҕө сыһан бардылар. Оттон өбүгэлэрбит эр дьон кэпсэтиитигэр дыкталлары чугаһапаттара үһү эбээт.

Дьокуускай-Хатырык маршрутунан автобус сылдыар буолан улуус хоту нэһиликтэрэ бэркэ диэн абыраннылар. Ордук студент оҕолор. Суоппардар бириэмэлэрин чуолкайдык тутуһаллара, культурнайдыра да сүрдээх. Ону баара олохтоох автобустар «нагузкалаан» чарҕыа сырыттылар диэн сураһаар. Ордук кыһаҕаах суоппар дьордойор үһү. Хайа, доҕоттор, пассажир бэйэтэ билэрэ буолбатах буолуо дуо, ханнык массыынаҕа, автобуска олорсорун.

Суолу баттаһа Хатырык тэрилтэлэрэ сиэрдийэ кэрдиитигэр субюогуньукка көхтөөхтүк кытталлар. Ордук тэрээһиннээхтик балыһа (сал. А.Д. Гермогенова) үлэһиттэрэ табыстылар. Уопсайынан Хатырыкка мас кэрдиитигэр үлэ күөстүү оргуйар диэтэхпитинэ сыыстарыахпыт суоҕа.

Ааспыт субюогута, өрөбүлгэ Хатырыкка улуус хоту нэһиликтэрин М. Аммосов бириһийигэр волейболга күрэхтэһиллэрэ буолан ааста. Эр дьонно икки лигаҕа хайдыһан күрэхтэһиттэриттэн бастакы лигаҕа Көбөкөн хамаандата бастаата. Модут I - иккис, Түбэ I - үһүс буоллулар. II лигаҕа олохтоохтор үһүс хамаандалара бастакы, Хатырык II - иккис, Модут II - үсүһү ылыллар. Дьахталларга Хатырык хамаандата бастакы, Көбөкөн — иккис, Маймаҕа — үһүс буоллулар. Кыһыылаахтар мэтээллэринэн, бастын оонньооччулар сыналаах бириэстэринэн наҕараадаланнылар. Бу күрэхтэһини сүүрэн-көтөн тэрийбит Иванов Гаврил Юрьевичка уонна спортсаала үлэһиттэригэр Абашев Виктор Владимировичка, Алексеев Георгий Георгиевичка күрэхтэһээчилэр, көрөөччүлэр махталлара улахан.

Светлана Ивановна Попова 45-55 саастаах дьону түмэн «Арылы» диэн ааттаах коллектив тэрийбит аҕыах бириэмэ ааста да, нэһилиэккэ улахан сэргэхсийини таһаарда. Кинилэр хаста да атын нэһиликтэргэ гастроллаатылар. Бу соторутааҕыта комсомол 80 сылыгар анаан бэртээхэй концерт көрдөрдүлэр. 60-70-80 сс. комсомол кыргыттар, уолаттар билигин да эдэрдии эрчимнэрин ыһыктыбатахтар эбит.

Эрчим БАҕЫЛ

ХАМАБАТТАҕА...

«Сахам сирэ XXI-с үйэ» диэн республика үрдүнэн киэн далааһыннаахтык ыһыттылар хамаһаһынна Хамаҕатта нэһилигэин координационнай сьезитин (предс. Кривогорницына М.В.) көбүлээһининэн, олохтоох орто оскуола (дир. Габышев Г.Ф.) тэрийиитинэн үтүө дьыалаҕа начальнай оскуола тутуутугар муус устар 6 күнүгэр ытыгылыбыт марафонга нэһилиэк бары тэрилтэлэрэ, олохтоохторо актыыбынайдык кытыһыннылар.

Марафонга начальнай оскуола тутуутугар 50467 солк. суумалаах үп кириэ. Орто оскуола (профком предс. Захарова С.А.) 30000 солк. харчынан уонна үлэһиттэр биир күннээх хамнастарын биэрдилэр. Оскуола үөрэнээччилэрэ бука бары кылаастарынан харчы хомуһан туттардылар. Ордук элбэх 1000 солк. суумалааҕы 10-с кылаастар уктулар.

Түөлбэлэр бары кытыһыннылар. Барыларыттан элбэх суумалааҕы «Сайдыс» түөлбэ 735 солк., тэрилтэлэртэн ретстанция (сал. Шараборина М.И.) 1000 солк., «Түһүлгэ» сыннаһан киинэ 500 солк., 1 №-дээх оҕо саадын коллектива (Полищикова В.Р.) биир күннээх хамнаһын, «Тирэх» бааһынай хаһаайыстыбата (баһ. Бережнев И.И.) 1000 солк. үтүө дьыалаҕа анаатылар.

Колодезников Т.Д., Кривошапкин Г.И., Габышев Г.Ф., Данилов Д.Д., Колесов И.П., Семенов Х.Н., Кривогорницын Ю.В., Стелла Кузьмина, Партизантан Азаровтар дьык кэргэттэрэ харчынан, Протопопов И.С., Кривошапкин В.Г. уматыгынан көмөлөстүлэр. Өрүү спонсордыр Сивцев Е.Е. дьык кэргэттэрэ бу да сырыыга туора турбатылар. Партизан нэһилигэин түөлбөгө көрдөрбүт концертыттан кирибит үп 50 %-на, дискотека харчыта барыта начальнай оскуола тутуутугар бэрилиннэ. Саха-французскай оскуола коллектива (профком Сокольникова В.В.) уонна үөрэнээччилэрэ сэмэй кылааттарын киллэрдилэр уонна алгыс тылларын анаатылар.

Нэһилиэк кырдыаҕастара уонна педагогическай үлэ ветераннара сиэниэрэ үөрэнэр оскуолатын тутууга боччумнаах көмөнү онордулар. Ол курдук ветеран учууталлар В.В. Ушницкай уонна С.Г. Касьянов бэйэлэрин дьобус пенсиялариттан харчынан көмөнү онордулар. Инникитин күөстэрэ кыайарынан оскуола тутуутугар көмөлөһөр санаалаахтарын биллэрдилэр.

Үтүө дьыала марафонугар нэһилиэк бары тэрилтэлэрэ, общественность актыыбынайдык кытыгыта нэһиликтэрин барҕа сайдыыта кинилэр интэриэстэрин таарыйарын өссө төгүл көрдөрдө.

Николай ДАНИЛОВ

САЛБАНҒА...

З. И. Колесова старшайдаах үүтү тутар пуун муус устар 2 күнүттөн үлэтин саҕалаата. Элбэх ыаллар 3 центнер үүтү туттардылар.

«Сарыада» түөлбэ (салайааччы С. С. Оконешникова) бөһүөлөгү санитарнай ыраастааһынна ытырыы таһааран, үлэни көхтөөхтүк саҕалаата.

Нэһилиэк дьаһалтатын сана баһылыга А. А. Посельская спонсордаан, түөрт пенсионер уонна эдэрдэр, барыта сэттэ киһи куоракка кириэн, рынокка сылдьан, элбэҕи атыылаһан табыстылар, астымыттар аҕай, баһылыктарыгар махталлара улахан.

Анна ПРОКОПЬЕВА

ХАТЫН АРЫЫГА...

Сааскы өрөбүл кэннигиттэн тутта муус устар 6 күнүгэр оскуолалар икки ардыларыгар хайыһарга комплекснай спартакиада ыһытыллына.

Аппааньга ити күн Нам 2 №-дээх орто, Затон ситэтэ суох орто, НПУ-га баар оскуола-саад уонна И.Е. Винокуров аатынан Хатын Арыы оскуолатын начальнай кылаастарыгар үөрэнэр 1989 с. төрөөбүт оҕолор күрэхтэһиллэрэ буолан ааста. Онно I миэстэни Хатын Арыы начальнай кылааһын оҕолоро ыланнар үөрүүлэрэ үксээтэ. II м. - Нам 2 №-дээх, III - Затон оскуолалара ылыллар.

Сарсыныгар, орто, үрдүкү кылаастарыт оҕолоро Үөдэйгэ баран улуустааҕы хайыһар күрээбэр кыттан кэллилэр. Кыргыттарбыт хамаандата V миэстэҕэ тиксибит.

Хата, ити күннүгэр халлаан туран биэрэн, хайыһардар бэркэ дайдылар, оҕо-аймах сааскы сибиэһэй салгыны дуоһуһа ыймахтаата.

Дьокуускай куоракка «Сааскы таммактар» диэн ааттаах республикатааҕы үнүкүү конкурсугар «Хатынчаана» үнүкүү коллективиттан (сал. Новгородова Р.Д.) кыра кыргыттар «Лыкынаас чуораанчыктар» үнүкүүнү толорон, дипломант аатын ылан, 1000 солк. харчынан бириэмийэлээн, дипломунан наҕараадаланан табыстылар.

Уһун өрөбүллэрин кэмнэригэр оҕолорбут 5, 6, 7, 9 «а», «б» кылаастар куоракка кириэн, музейдыра сырыттылар, сана театры көрдүлэр, элбэҕи билэн-көрөн төнүнүлэр.

Муус устар саҕаланьыта Хатаска республиканскай тустуу күрэхтэһиитэ ыһытыллына. Биниги оскуолабытыттан бэйэлэрин ыйааһынарарыгар Петров Федя (5 кыл.) - III миэстэ, Корякин Проня, Бугаев Степа (7 кыл.) - IV миэстэ буоллулар.

Кулун тутар 23-25 күннэригэр Покровскайга республиканскай «Боотурдар ооньууларыгар» тустууга сүүмэрдир күрэхтэһиити буолан ааста. Хатын Арыы оскуолатыттан I миэстэни Эверстов Ваня (7 «б» кыл.) ылан, кыһыл көмүс мэтээлгэ тигистэ. Онтон Корякин Проня (7 «б» кыл.), Пестряков Ваня (5 кыл.) - III миэстэ буоланнар, боруонса мэтээли ылыллар.

Онон бу оҕолор үһүн «Боотурдар ооньууларыгар» кыттар чизек тигистилэр.

Муус устар 17-19 күннэригэр Дьокуускайга 64 харахтаах дуобакка күрэхтэһиити ыһыттылар. Онно 4 оҕолоох хамаанда улуус чизин көмүскүү барда. Олортон иккитэ намнар, иккитэ биниги оҕолорбут Валера (5 кыл.), Ваня (7 кыл.), Эверстовтар - Хатын Арыы орто оскуолатын бастын үөрэнээччилэрэ. Иккитэн дуобакка маастарга кандидаттар.

Суруйдулар 10-с кылаас үөрэнээччилэрэ, Хатын Арыы орто оскуолатын

НИКОЛЬСКОЙГА...

Ааспыт ыйга Никольскай начальнай оскуолаты 70 сылын туолла. Күүтүүлээх ыалдьыттарынан Намтан А.И. Сергучева, Аппааньтан элбэх көлүөнэ ыччатты үөрэппит В.И. Суздалова, Модуттан М.Г. Корякина, Партизантан А.С. Свинобоева, 1 Хомуस्ताахан Л.В. Егорова, И.И. Егоров, Д.М. Заболоцкая уонна Намтан эдэр көлүөнэ учууталлар С.И. Потапова, Е.М. Спиридонова, К.Д. Дьяконова, Хамаҕаттаттан Л.Н. Семенова буолдулар. Ыалдьыттар оскуола оҕолорун концернын көрдүлэр.

Никольскай начальнай оскуолаты 1997 с. республикаҕа ытыгылыбыт конкурса кыттан «Сыл бастык оскуолаты» буолбутун ыалдьыттар биһирэи иһиттилэр. Кэнники сылларга Никольскай нэһилигэин оҕолоро үөрэххэ тардыһыллара улаатта. Ол курдук, билигин үрдүк үөрэх кыһатыгар 15 оҕо, орто-анал үөрэххэ 26 оҕо үөрэнэ сылдьаллар.

Юбилейга Никольскай төрүт олохтоохторо — РФ үтүөлээх учуутала, Н.К. Крупская мэтээлин кавалера А.Г. Ядрихинская, Анастасия Ивановна уонна Тихон Александрович Сысолятиннар, улуус бочуоттаах гражданина, историга Т.И. Замятин, «Потребкооперация туйгуна» Ф.К. Протопопов, И.С. Шарапов о.д.а. кэлэн бу үөрүүлээх бырааһынньыгынан олохтоохтору эрдэлээтилэр.

Араас сылларга үөрэммит выпускниктар ааттарыттан Никольскай киэн туттар ыччаттара И.А. Аргунов, Е.Е. Винокуров үөрэммит оскуолатын туһунан иһирэх тылларынан аҕыннылар.

Е. КОЛЕСОВА, нэһилиэк библиотекара

II ХОМУСТААХХА...

II Хомуस्ताах нэһилигэин олохтоохторо сана үйэ сана сылыгар кириэн баран, культурнай да, үөрэх да өттүгэр сэмэй ситиһиллэрэ инникитэ эрэли үөскэтэр. Дьон-сэргэ, ыччат сыннаһангына таба тэрийэн ыһыттахха, дуоһуууттан, астыһыттан киһи сүргэтэ көтөбүллэр. Олоххо-дьаһахха сана саҕахтары арыйар.

Быйлыгытыттан оскуоланы кытта кулууп бииргэ ыкса сибээстээхтик үлэһиллэр. Оҕуо өй-санаа, билии өттүнөн сайыннарыы, обществоҕа чугаһатыы, бэрээдэктэ үөрэтии соруктарын быһаарабыт. Төрөппүттэри кытта ыкса сибээһи тутабит. Ол курдук, араас өрүттээх тематическай биэчэрдэр үрдүк таһымнаахтык ыһытыллылар. Оскуола психолога, норуот үөрэтиитин туйгуна Степанова Марфа Федоровна, эдэр социолог Слепцова Мария Владимировна, фельдшер Ефимова Анастасия Михайловна, методист Пестрякова Лидия Егоровна «XXI-с үйэ» - чөл удьоору» диэн программаҕа олохуран «Мин чөл олоҕу талабын» диэн девизтээх оскуола оҕолоро, ыччат кытыгылаах ток-шоуну ыһыттылар.

История учуутала, норуот үөрэтиитин туйгуна Олесов Тимофей Тимофеевич салайааччылаах «Брейн-ринг» хамаандалара оскуола оҕолоро, ыччат, эдэр учууталлар, орто көлүөнэ дьон күрэхтэстилэр. Күрэхтэһи сэттинньи ыйтан оонньонон баран, олунньу ыйга түмүккэ ыччат хамаандата бастаата. Бириэстээх миэстэлэргэ орто көлүөнэ, оскуола оҕолорун «Умники» хамаандалара тигистилэр.

Үрдүк категориялаах саха тылын учуутала Абрамова Екатерина Афанасьевна, начальнай кылаас учуутала Пестрякова Зоя Николаевна улууска эрэ буолбакка, республикаҕа методическай үлэлэрэ биһирэнэн коллегаларыгар үтүө холобур буоллулар. Төрөппүттэри кытта ыкса сибээһи олохтуур буоланнар, кылаас иһигэр үгүс өрүттээх үлэлэри ыһыттылар. Үөрэх хаачыстыбата да куһаҕана суох. Быйылгы үөрэх сылыгар учууталлар категорияларын үрдэтиигэ аттестация, эбии үөрэххэ үрдэтинни хаһаангы да сыллардааҕар элбэхтик ыһытыллылар.

Улууска ытыгылыбыт вокальнай ансамбллар конкурстарыгар «Уостан түспэт ырыаларга» дьахталлар «Ньургуйаана», «Боотурдар ылыллылар» конкурстар эр дьон «Ситим» ансамбллара I миэстэлэргэ тиксэн үөрдүлэр-көттүлэр. Аҕыах сылтан бэттэх биниги оскуолаҕа мелодист Андрей Петрович Старков кэлэн үлэлиэриттэн, оҕуо ырыа кэрэ эйгэтигэр, кыра саастан уһуйан, сылтан сыл аайы дьарыгыран, дьоҕурдара сайдан иһэрэ, сценаҕа туттуу-хаптыы культураныгар, ырыа ис хоһоонунан хамсанан ылыы-туойа үөрэммиттэрэ киһи хараҕар бырабыллар. Ааспыт ыйга Уус-Алдан Кэптэнигэр «Ыллаа, туой уол оҕо» диэн Саха-Бельгийскэй оскуола уонна Кэптэни оҕолорун күүстэринэн тэриллэбит, уол оҕо талаанын арыйарга аналлаах ырыа конкурсугар уһуйбут уолаттарын илдээн кытыһынарда. Манна Амма, Таатта, Мэнгэ-Хангалас, Томпо, Уус-Алдан, Нам улуустара түмсөн 3 түһүмэтинэн 101 уол кытыһына. Биниги уолаттарбыт Петя Лазарев лауреат, Гена Павлов, Витя Старков дипломант буолдулар. Саамай кыра кыттааччы 1-кы кылаас үөрэнээччигэ Дима Попов «Инники кэскиллээх ырыаһыт» аатын ылла.

Төрөппүт кытыгылаах үөрэнээччи концерта ыһытыллар үтүө үгэскэ кубулуйда. Маны көбүлээччинэн буолбут 4-с кылаас үөрэнээччилэрин төрөппүттэрэ, учуутал Зоя Николаевна Пестрякова буолаллар. Ас астан атыылааммыт концертан кирибит үп кылаас туһатыгар бэриллэр. Бу көбүлээһини атын кылаастар сэнээрэн, билигин бэлэмнэнилэр 8-с кылааска, онтон 7-с кылааска былаанналар.

Ветеран баянист Афанасий Дмитриевич Жирков кэнники кэмгэ мелодия айаар холонон. Бэйэтин хоһоонугар «Хатыннааһын сайылыгар», «Дойдум — II Хомуस्ताаһым» диэн ырыалары суруйда. Бу ырыаларын ноҕа түһэрэригэр Александр Петрович көмөлөһөр, кырдыаҕас баянист махтала улахан. Талаан талааны сайыннарар, таһаарар диэн дьэ бу буоллаҕа.

Андрей, Александр Петровичтар кэргэттэрэ Татьяна Васильевна, Яна Петровна учууталлар, оҕолоро үнүкүү эйгэтигэр үөрэтэллэр, бастын обществовеницалар, кэргэттэрин кытта бииргэ ылыллыр кэрэ кулаастахтар.

Улууска тахсан «Муомалар ылыллылар» диэн улахан концерт көрдөрөн, Эгсиэли хототун дьонугар кэрэ ырыаларынан-тойуктарынан киэн биһирэбили ыһыахтарын ыһаллара. Кулууп үлэтигэр быйыл улахан сэргэхсийини «Дьулуур» драмстудия киллэрдэ. Урут хаһан да сценаҕа тахсыбатах дьон кытыгыта олохтоохтору соһутоон соһутта. Маны барытын хомуһан, сүүмэрдээн, талан сүүрэн-көтөн тэрийбит, тэрийэр талааннаах, анал үөрэхтээх, опыттаах Е.А. Максимова иилир-саҕалыыр. Кини былаана үгүс, баҕата баһаам. Маны барытын олоххо киллэрэригэр күүскө, өйөбүл эрэ наада.

Хомус оҕо түөлбэтигэр эдэр сааһыттан ханна да барбакка-кэлбэккэ үтүө суобастаахтык уһун кэмгэ кыра чааннары үтүө-кэрэ уһуйааччы, үөрэтээчи Августина Федотовна Степанова буолар. Билигин-көрүүтүн, сүүрүн сылааһын анаабыт, кини үөрэппит оҕолоро билигин сорохторо хайы-сах бэйэлэрэ ийэ буолан, кинилэр оҕолоро эмиэ Августина Федотовнаҕа кэлиилэрэ хайдахтаах курдук долгу туулааһын киһи эрэ сэрэйдэн сөп.

Бииртэн биир үтүө сонуннар үгүстөр, 15 сыллааҕыта «Үтүө санаанан» тутулуубут спортивнай саалабытыгар тиһигин сыспакка араас өрүттээх спортивнай күрэхтэһиллэр ыһытыллылар. Онно атын улуустан кэлэн күөн көрсөн барыылара үгэс буолла. «Аҕа-уол оҕо кута», «Ийэм, аҕам уонна мин» түөлбэлэринэн, тэрилтэлэринэн куоталаһылар, Ийэ күнүгэр аналлаах дьахталларга тенниска, дуобакка, хары баттаһытыгар, хаартыга, волейболга күрэхтэһиллэр буоллулар. Улууска ыһытыллар оҕолоро да, улахан да дьон күрэхтэһиллэригэр биниги спортсменнарбыт мэлдьи ситиһиллээх эргиллэллэр.

Л. ПЕСТРЯКОВА

Айылга — Алаһа дьыэбит

ОЙУУР — СҮРҮН БААЙБЫТ ОЙУУРУ ХАРЫСТЫАҒЫН!

Нам улууһун ойуурун хаһайыстыбата үйэлэр кирби-илэригэр тохсунуу 29 к. 1997 с. ылыныллыбыт Российской Федерация Ойуурун Кодексыгар ологуран үлэлиир. Мас кэрдигэ былааннаахтык барар. Ол курдук 2000 с. 30,2 тыһ. кубометр мас кэрдигигэр көнүл кэлбитэ, 32,1 тыһ.

кубометр маска биллэргэ киирэнэ, мантан 27,9 тыһ. кубометр мас кэрдигинэ, ол иһигэр 14,9 тыһ. кубометр тугуу маһа, нэһилиэнньэ 10 тыһ. кубометр маһы соҕуотускалаата. 362 га иэннээх сиргэ мас кэрдигинэ. Ойуурга маһы урга маһы кэрдии, ойууртан туһанылар баай араас көрүнгө маһы кэрдигэ биллэтинэн, ордерынан, ойуур билиэтинэн көнгүллэнэр. Маһы кэрдих иннинэ дэлээнэ быһыллар, төһө мас саппааһа баара, сыаната суоттаныллар. Ойуурга үүнөн турар мас сыаната РФ Правительствота 1999 с.

от ыйын 30 к. 867 №-дээх уураагар ологуран суоттанар. Бу сыанага туттуллар эбии коэффициенттар РФ, СР бюджетке уонна нолуокка политикатыгар ологуран оҥоһуллаллар.

Билигин рыночной экономика ойуур хаһайыстыбатыгар эмиэ киирдэ. Билигин ойуур хаһайыстыбатын үбүлэнигэ бэйэтэ төһө харчыны онорон таһаарарыттан тутулукутаах. Ол быһытынан быстах кэмнээх туһаныга дэлээнэни быһыы 1 гата 630 солк. 51 харчы, быстах кэмнээх туһаныга эбэгэр газопровод, суол тутуута, карьердар о. д. а. 1 гата 523 солк. 45 харчы, 1 рейс пропунун сыаната 10 солк. Бу сыаналарга ойуур хаһайыстыбатын управлениетынан калькуляция оҥоһуллубута.

Ойуур хаһайыстыбата маньы таһынан былааннаах үлэлэрдээх. 2000 сылга ойуур үүнүүтүгэр көмөлөһөр үлэ 1600 га иэннээх сиргэ бытылынна, ол иһигэр 700 га эдэр мастаах сиргэ, урут кэрдиллибит дэлээнэлэр ойуурдара чөлүгөрү түһэригэр 900 га сиргэ үлэ барда.

Ойууру көрүүгө-харайыыга 20 га сиргэ санитарнай

кэрдии оҥоһулунна, мантан 200 кубометр оттук мас туһаҥа табыста. Тутууга барар мас үүнүүтэ тупсарыгар 5 га иэннээх сиргэ, эдэр мастар холкутук үүнэллэригэр 15 га иэннээх сиргэ көрүү-харайыы үлэлэрэ барда. Маһы соҕуотускалыыр тэрилтэлэргэ аһаан кылгас кэмнээх сүрүн туһаныга 350 га сиргэ дэлээнэ быһылынна.

6500 га иэннээх сиргэ ойууру үөнтөн-көйүүртэн уо. д. а. айылга дьайыларыттан кэтээн көрүү үлэтэ ыгытылынна. Ойуур баһаара кизг сиргэ таранарыттан көмүскэллээх балаһа 35 км сиргэ, көрүү-харайыы 90 км сиргэ оҥоһулунна. Маньы таһынан лесниктэр отон, таллэй, эмтээх үүнээйи хомууйан туттардылар.

Ойууру туһаныы быраабылата мас кэрдигигэр, тизийитигэр болдьоҕо ылбыт күнүттэн — 12 ый. Кээмэй кыра түбэлтэтигэр кэрдии, тизийи болдьоҕо кылгас.

Ойууру кэрдэр чааһынай дьон, тэрилтэлэр дэлээнэлэрин булгуччулаахтык ыраастыыр, үнүгэ мастары харыстыыр эбээһинэстээхтэр. Ыраастаһын маһы охторуну кытта тэнгэ барыахтаах, тэрилтэлэр саас хаар уул-

дуутун саһана дэлээнэлэрин ыраастаан, сайынны кэмгэ хаалларар түгэннэригэр чөмөхтөөн, хатырыгын ыраастаан, оттук маһы саһааннаан кэбиһиэхтээхтэр. Дэлээнэни, ойууру сыйһырдытыттан, мутуктар, лабаалар чөмөхтөөн хаалар түбэлтэлэригэр маһы кэрбээччи үөн тэнийэрэ элбиир, баһаар таһарыгар төрүөт үөскүүр.

Ойууру туһаныы быраабылатыгар ологуран, үнүгэ, эдэр мастары алдыаты иһин 1 гага 5921 солк, дэлээнэ ыраастама таһар 1 гага 3860 солк ыстаараап-неустойка түһэриллэр. Билиэтэ суох маһы кэрдигэ 30 төгүл мас сыаната, дэлээнэ быстаран баран, билиэтэ суох кэрдигэ 10 төгүл мас сыаната, ситэ кэрдиккэ хаалларыы иһин 2 төгүллээх мас сыаната, болдьоҕо бүпүтүн кэннэ тизийиллибэтэх мас 7 төгүллээх мас сыаната, квартальнай, ойуур хаһайыстыбаннай үлэлэр, дэлээнэлэр остуолбаларын алдыаты 10 төгүллээх оҥоһуллар үлэтэ, ойуурга сайынны кэмгэ маһы хатырыктаах, сааһылаабакка хаалларыы иһин 5 төгүллээх мас сыаната, ойуурга баар өрүстэри, үрэхтэри, күөллэ-

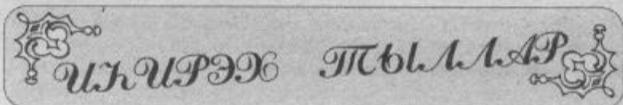
ри, суоллары алдыаты, киртити иһин 2 төгүллээх чөлүгөрү түһэри үлэтэ ааһылар.

Ойуур билиэтэ, ордер ылан баран, ойуур хаһайыстыбатыттан көңүлэ суох атын киһиэхэ, тэрилтэҕэ биэри иһин 10 төгүллээх мас сыанатыгар ирдэбил түһэриллэр.

Тыйыс айылҕалаах Сахабыт сиригэр мас олус бытааннык үүнэр, дьиз эркинигэр туттуллар мас 150-180 сылынан ситэр. Ситэ хомуллубатах дэлээнэ — үөн-көйүүр үөскүүрүгэр тирэх. Ыраабыла быһытынан гражданныр, тэрилтэлэр сыл ахсын ыам ыйын 1 күнүгэр диэри, баһаар кутталын аччатар сылтан даҕаны, дэлээнэлэри үчүгөйдик ыраастаан, ойуур хаһайыстыбатын үлэһиттэригэр туттарар эбээһинэстээхтэр.

Ойууру чөлүгөрү түһэри, эдэр көлүөнэҕэ хаалларыы хас да суола баар: эдэр мастары үлгү тэбистэри миэххэ, тутуу маһын аһынан туһаныахха, ойуур баһаарын таһаарыахха.

Ф. ПАВЛОВА, улуус ойуурун хаһайыстыбатын инженерэ

Күндү доҕорбутун, бырааптыгын ПАРНИКОВ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧЫ 50 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн итинтиг-истинтиг эбэрдэлибит!

Баҕарабыт Эийэхэ кырдыар диэни билбэккэ, үөрүү-көтүү аргыстаах, үйгү быланнаах уһун дьоллоох олоҕу! Кэргэниг, оҕолорун, сиэннэриг таптаалара Эийгин өрүү кынаттыы сырыттынар. Бары чугас дьоннорун уонна суоппардар махталлара хомуйбут мотуордарын биигиниэр тыастарынан өрүү доҕууоллана турдуннар. Байанайын батыһа сырыттын диэн алгыһыбыт.

Эбэрдэни кытта Рожиннар, Адамовтар дьыэ кэргэттэрэ

Таптааллаах аҕабытын, эһээбитин, сэрии үлэ ветеранын Модут нэһилиэтин Ытык кырдыаҕаһын ЯДРИХИНСКОЙ НИКОЛАЙ ИВАНОВИЧЫ муус устар 20 күнүгэр 75 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүгүнэн истинтиг иэйэн туран эбэрдэлибит!

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик кытаанах, саха алмаһыны доруубуйаны, иэнэ биллибэт үөрүүнү, мунура суох дьолу.

Ахсаабат кыһаныһың, уураабат сүбэн-аман, кытаанах, ыраас санааһың, көнө-холку майгыһың, үчүгэйгэ тардыһаргыһын барыбытыгар үтүө холобурун иһин сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэбит, барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Өлүөрүн, сиэннэриг таптаалларыгар бигээн, аймах-билэ дьонун ытыктабылларынан араначыланан уһун үйэлэн, этэнгэ сырыт, доруобай буол диэн алгыһыбыт!

Кэргэниһ, кыргыттарың, күтүөттэриң, уолаттарың, кийииттэриң, бары сиэннэриң

БИЛЭЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Гуп «Ас-үөл» продолжает заключать договора контрактации на закуп молока от хозяйств и населения с. Нам. Привлекаем сборщиков молока по с. Нам с оплатой по сдельному тарифу. За доставку молока до молокозавода самими сдатчиками проводится дополнительная оплата.

Сдатчикам молока необходимо иметь справку о наличии скота, также ветеринарное свидетельство.

Купим ванны для хранения и приемки молока любого размера, можно б/у.

Справки по телефону: 21-5-61 или по адресу: с. Нам, ул. Ленская, 103.

21 апреля в 10 часов проводятся спец. курсы ЯГУ по русскому языку и литературе. Место проведения центр образования с. Намцы, ул. С. Платонова, 18.

Сыл бастакы ангарыгар тыа хаһайыстыбатын бэлэмнэни үлэлэригэр уонна ыһыһа туттулуохтаах уматык-оҕунуох Жатайдааһы нефтебазага кырыымчыгынан, манна интэриэстээх хаһайыстыбалар үлэриллибит квотагытыгар ологуран дуоҕабаргытын суһаллык онорсон тыа хаһайыстыбатын управлениетыгар кэлэн быһаарсаргытыгар.

Муус устар 20 күнүгэр биһиги улууспутугар Эркээни хочотуттан (Ханалас улууһа) норуот маастардара кэлэн үлэлэрин-хамнастарын кэпсиэхтэрэ, уус-уран оҥоһуктары көрдөрүөхтэрэ. Көрсүһүүлэр муус устар 20 күнүгэр 15 чаастан Намнааһы педколледж быһастапка-саалатыгар, муус устар 21 күнүгэр «Сарданга» кинотеатрга 15 чаастан ыытыллыахтаа. Кэлэн көрүң, ыалдыттан.

«Мындыр» норуот маастардарын ассоциацията

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур ЧЕМПИОН — ВАСЯ ПРОКОПЬЕВ

Ааспыт өрбүл күнүгэр эр дьон международной дуобакка чемпионаттара буолла. Оно аҕыс нэһиликтэн 19 дуобатчыт, ол иһигэр 15 маастарга кандидаттар кытыннылар.

Сага үйэ бастакы сылын чемпионун бочуоттаах аатын Нам 1 №-дээх политехнической орто оскулатын үөрөнөөччүтэ Вася Прокопьев ылла. Кини 9-тан 8 очколанан холкутук бастаата, Вася былырыын эмиэ чемпионнаабыта. Иккис миэстэн 7 очколаах Иннокентий Лаврентьев (1 Хомуस्ताах) ылла. Үһүс призер Хамаҕатта дуобатчыта Григорий Местников.

В. ЕРЕМЕЕВ

ЧЕМПИОНАККА ЫҢЫРАБЫТ

Муус устар 21-22 күнүгэр сарсыарда 10 чаастан дьахталлар международной дуобакка чемпионаттара ыһырыллар. Оно үһүс разрядтаахтарга үөһэ разрядтаах дьахталлар, кыргыттары ыһырыллар. Актыбынайдык кыттаргытыгар.

Инспекция МНС РФ по Намскому улусу доводит до сведения организаций, предпринимателей и глав крестьянских хозяйств, что согласно п. 1 ст. 168 Налогового кодекса РФ налогоплательщики НДС должны представить налоговую декларацию (отчет) по НДС ежемесячно до 20 числа, в связи с изменением налогового периода НДС на квартал для плательщиков имеющих выручку менее 1 млн. рублей за квартал отчет представляется в налоговый орган за 1 квартал до 20 апреля с.г. В связи с вышеуказанным освобождение от обязанности плательщика НДС, представляется после предоставления квартального отчета НДС за 1 квартал с.г. Поэтому убедительно просим до 20 апреля сдать отчеты и заполнить заявление об освобождении от исполнения обязанностей налогоплательщика НДС в налоговой инспекции.

КОМСОМОЛ 80 СЫЛЫГАР АНАЛЛААХ СУБУОТУНЬУККА - БУКА БАРЫ

Муус устар 22 күнүгэр Комсомол 80 сылыгар аналлаах субуотуньук НПУ пилораматыгар тэриллэр. Онон уруукто комсомолецтар бары кыттаргыт. Мустар сиритт Ленин пааматынныгы тыһыгар, сарсыарда 9 чааска. Субуотуньук кытылаахтара биирдэ аһылар астаах, эр дьоннор сүгэлээх, дьахталлар кыраабыллаах, күрдьэхтээх кэлэбит.

Тэрийэр комиссия

Продаю дом 6 х 6 «Нэлэгэр» дорого или меняю на автомашину не ранее 1998 года выпуска или ваши варианты. Дом. тел. 21-2-18.

Срочно продаю дрова швырок по 800 рублей. Тел. посредника 21-4-55 звонить после 18 часов.

Бэс халтаһын биэс куб. 50 мм. атыыланар, сыаната 8 тыһ. солк. Билсэр тел. 22-7-51.

Ат кыраабылыгар наадылаллар. Тиксичиннэрээччи тел. 21-4-24

Нүөмөр бэчээккэ бэлэмнэнэр кэмигэр өссө биир дьулаан түбэлтэ табыста. Муус устар 18 күнүгэр сарсыарда 3 ч. 40 мүн. Нам селотугар Сергеляхская уул. чааһынай бааныһык умайытын туһунан биллэрдилэр. Баһаар түмүгэр бааныһыкка дьылээнэн олоһубут, ханна да үлэлээбэт, түптээн олоһор сирэ суох В. Звонков өлүгэ, маньы таһынан биир биллибэт киһи өлүгэ көһүннэ. Барылаан төрүөт - электричествоһонан интэр прибордары көңүлэ суох холбоһон. Бэрэбиэркэ ыһтылар.

ДЬУЛААН НЭДИЭЛЭ: ОЛУУ-СҮТҮҮ, КЫРБАНЫЫ, УМАЙЫ

Ааспыт нэдиэлэҕэ улууска дьулаан быһылааннар табыстылар. Ол курдук муус устар 10 күнүгэр Нам селотугар 37 саастаах М. Неустроевы быһаһынан кэйтэллээн өлөрдүлэр. Манна кэргэнэ А. Неустроева тутулан холубунай дьыала тэрилинэ. Ити күн эмиэ улуус киинигэр Октябрьская уул. биир квартиратыттан омук телефонун сойботтулар, маньаха П. Лукин диэн 23 саастаах ыччат уорбалаан тутулунна.

Сельская уул. олохтооҕо Е. Марков диэн 20 саастаах эдэр киһи бэйэтигэр тийиннэ, саанан ыгыммыт.

Муус устар 11 күнүгэр Таастаахха 1939 с. төрүүх П. Петров «Якутгазпром» тракториһын Виктор Колесниковы саанан ытан өлөрбүт. Бу I группалаах инбэлиити утары колубунай дьыала тэрилиннэ.

Сарсыныгар I Хомуस्ताахха Лесная уул. баар чааһынай дьизэ пенсионерка М. Попова өлүгэ көһүннэ, төбөгүн хардаһынан кыайыттар. Манна ускул-тэскил сылдьар, Мэнэ-Ханаластан төрүттээх Шкулев диэн хаста да сууттаммыт киһи ирдэнэр. Бу иннинэ Дьокуускай куоракка буруйу онорон көрдөбүлгэ сылдьара биллэр.

Муус устар 13 күнүгэр Фрунзэга сарсыарда чааһынай гараж умайа сырытта. Баһаарынай сулууспа бэрэбиэркэ ылар.

Муус устар 15 күнүгэр Нам селотугар 34 саастаах И. Обутов бэйэтигэр тийиннэ.

Нэдиэлэ устата «түүнү күлүктэр» 8 киһини кырбаабыттар. Ол курдук «Суһал көмө» Намтан Осипов, Дедов, Максимов, Москвитин диэн дьоннор наадылбыттар, Дедов сыһааһын тоһуппугар. Нэһиликтэр да хаалсыбаттар, Хамаҕаттага Кривошапкин, Ушницкай диэн дьоннор кырбааммыттар.

Арыгыны, пиибэни тохтоо да докумуона суох тизийэн испит Кэбээйи улууһун олохтооҕо Н.П. Захаровтан 9 дьааһык «Чарка» водка, 1 дьааһык «Балтика» пиибэ былдьанна. Оттон Дьокуускайга олохтоох В. Урбан 30 дьааһык «Балтика» пиибэни уонна 35 дьааһык водканы аҕалан иһэн тутулунна.

Нэдиэлэ устата 15 киһи күлүгүнэнэн, 67 киһи (!) арыгылаан отделга «ыалдыттаа тылар».

Суол быраабылатын кэспит 28 киһи тутулунна, онтон биир - арыгы иһэн баран.

Table with 2 columns: Name and Address/Details. Includes entries for POPOVA, GULYEV, VITALIY, and OBUKOV.

РЕДАКТОР В.Г.КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционной издательской система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маастабы информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуну контуруоллуур уонна регистрациальныр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар регистрацилламмыт нүөмэрэ — Я 0085. Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтин, дьизит аадырыһын чопчу ыйың. Редакциягакирибит суруктар төннөрүллүбэттэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мадьы биир буолбат. «ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата. 678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьская уул. 1. E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылыһа уонна тангылыһа «Эгсиэли» хаһыат редакционной-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. Индексэ — 54889. Тираһа — 2575. Бэчээккэ илии баттанна — 12.00 ч, 18.04. 2001 Сахаһын №-рэ — 46